

Чернігівська обласна універсальна
наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка

*Шевченкіана
Василя Леоненка*

Видання 2-е, доповнене

Чернігів
2014

ББК 85.153 (4 Укр)
Л 47

Шевченкіана Василя Леоненка. Вид. 2-е, доп.
/ Чернігівська ОУНБ ім. В. Г. Короленка ; упоряд.
Л. В. Феофілова ; відп. за вип. Л. М. Поліщук. – Чернігів,
2014. – 28 с.

До видання включено коротку біографічну довідку
художника-графіка В. Ф. Леоненка, репродукції 21 ексліб-
риса серії Шевченкіана (1980-2013 р.р.), анотований
бібліографічний список видань та публікацій.

Комп'ютерний набір Л. М. Поліщук
Верстка та дизайн О. П. Попович
Ризограф ОУНБ ім. В. Г. Короленка
Тираж 50 прим.

© В. Ф. Леоненко
© Л. В. Феофілова
© Чернігівська ОУНБ
ім. В. Г. Короленка,
2014

ЛЕОНЕНКО ВАСИЛЬ ФЕДОРОВИЧ

Художник-графік, майстер ліногравюри, член Національної Спілки художників України – особистість у мистецтві яскрава і багатопланова. Учасник понад 400 виставок екслібриса у країнах Європи, Азії, Америки, лауреат 38-и престижних міжнародних конкурсів та виставок.

Уродженець Білорусі (с. Колибань Брагинського району на Гомельщині, 1948 р.) художник з 1974 року живе в Чернігові. Саме в цьому древньому місті зросла й зміцніла його майстерність, розкрився всіма гранями талант художника-графіка.

Автор галереї графічних портретів істориків України, письменників, поетів, композиторів світу; серії гравюр архітектурних пам'яток Чернігівщини та міст Польщі; 1283-х унікальних маленьких гравюр – екслібрисів, виконаних для бібліотек, музеїв, бібліофілів, колекціонерів багатьох країн світу, яким притаманний високий художній рівень, ювелірна чіткість і поетичність.

Значне місце у творчому доробку художника займають книжкові знаки – екслібриси, об'єднані у серії, найбільші з яких: ССЕНІАНА, ГОГОЛІАНА та ШЕВЧЕНКІАНА.

У ВІНОК ШАНИ КОБЗАРЕВІ

*«Ми чуємо тебе, Кобзарю, крізь століття,
І голос твій нам душу окриля»*

Василь Симоненко

Особливе місце у творчості В. Леоненка займають екслібриси на теми творів Т. Г. Шевченка, який став для нього таким же зрозумілим, близьким і рідним, як і класик білоруської літератури Якуб Колас. Художник започаткував Шевченкіану у 1980-1981 рр., виконавши екслібриси для книгозбірок А.І. Майби – інженера Чернігівського ЗАЗ та Л. І. Мазура – на той час директора Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка.

До 175-річчя від дня народження Великого Кобзаря художник виконав книжкові знаки для книголюбів: Д. Кирилишина з Харкова, В. Манжуло з Вільнюса, С. Ваксмана з Єкатеринбурга, В. Литвиненка і А. Майби з Чернігова, С. Воїнова з Новгорода-Сіверського, а також для власної бібліотеки. Ці роботи експонувалися на виставках «У вінок Кобзареві» у Києві, «У дарунок Кобзареві» у Вільнюсі, «Шевченкіана в екслібрисі» у Івано-Франківську, а також у Сумах і Харкові.

На книжкових знаках В. Леоненка портрети поета, образи літературних героїв, оспівані поетом українські пейзажі, що супроводжуються уривками з творів «Катерина», «Гайдамаки», «Думи мої, думи мої», «Сон» («На панщині пшеницю жала»), «Тополя», «Заповіт» («Як умру, то поховайте»).

Рідкісним можна вважати книжковий знак за мотивами «Плачу Ярославни» зі «Слова о полку Ігоревім», перекладеного Т.Г. Шевченком у 1860 році, виконаний для

унікального зібрання «Словіани» С.С. Воїнова. Образ Ярославни над полем битви подано у обрамленні слів *«Як та зозуленька кує, словами жалю додає»*.

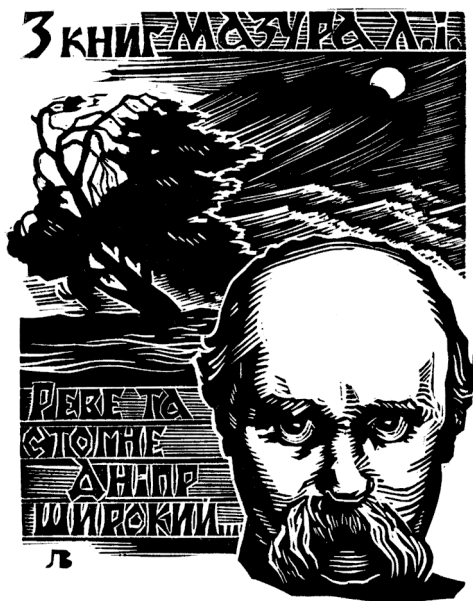
Подальші напрацювання з серії Шевченкіана припадають на 2004, 2005 та 2013 роки: для книгозбірок П. Нестеренка – президента Українського екслібрис-клубу, С. Бродовича – колекціонера, мецената, видавця серії «Майстри екслібриса» (м. Київ), В. Бакуменка – колекціонера, бібліофіла, журналіста (м. Москва), М. Неймеша – художника (м. Харків), А. Махно – заслуженого лікаря України (м. Чернігів). Більшість з них супроводжуються рядками поезії Т. Г. Шевченка, актуальними з яких сьогодні є слова «Молитви»: *«А всім нам вкупі на землі єдиномисліє подай і братолюбіє пошли»*.

Шевченкіана В. Леоненка – гідний внесок у вінок всенародної шани великому Кобзарю, з поетичної спадщини якого художник черпає сили і натхнення.

Книжка Майби А. І. – 1980 р.

3 книги Мазура Л. И. – 1981 г.

Книгозбірка А. І. Майби – 1988 р.

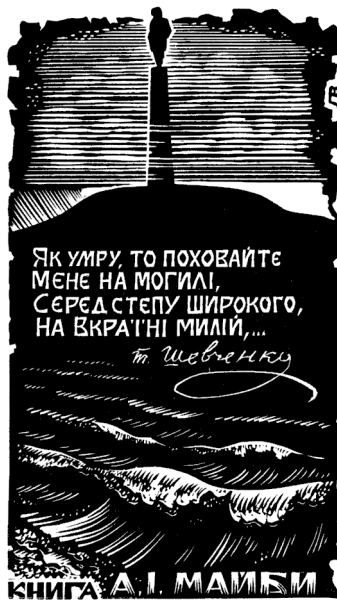
Шевченкіана В. М. Манжуло – 1988 р.

Книжка Василя Л. – 1988 р.

Книжка В. Леоненка – 1988 р.

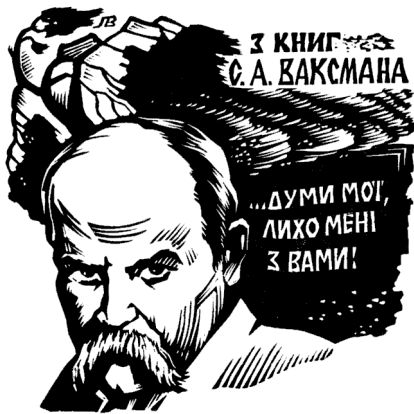
Книга А. І. Майби – 1988 р.

Шевченкіана Д. Кирилишина – 1989 р.

Книга Святослава Воїнова – 1989 р.

З книг С. А. Ваксмана – 1989 р.

Книга Литвиненка В. С. – 1990 р.

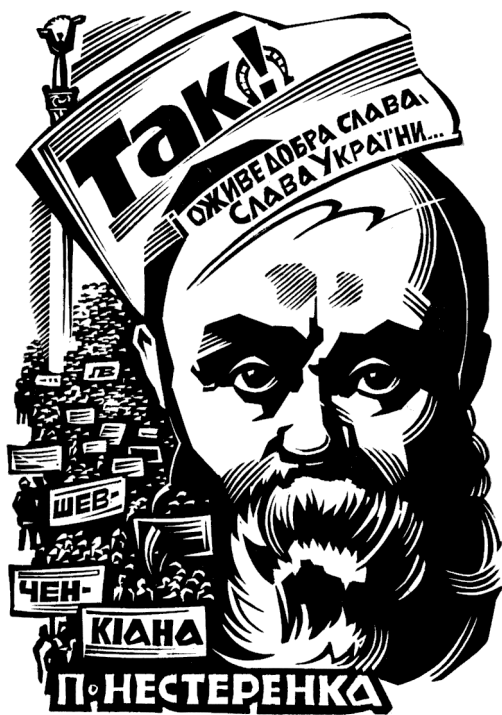

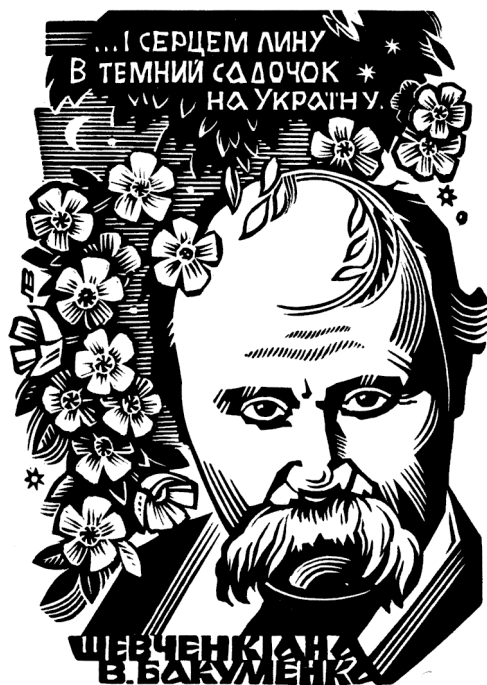
Книга Петра Нестеренка – 1992 р.

Шевченкіана Петра Нестеренка – 2004 р.

Шевченкіана Петра Нестеренка – 2005 р.

Шевченкіана В. Бакуменка – 2005 р.

Шевченкіана С. Бродовича – 2005 р.

Книга Романа Б. – 2013 р.

Е. П. Нестеренка – 2013 р.

Шевченкіана А. Д. Махно – 2013 р.

Шевченкіана М. Неймеша – 2013 р.

ЛІТЕРАТУРА:

АДРУГ А. Мастер графіки / А. Адруг // Чернигов. полдень. – 1998. – 14 мая. – С. 5.

Розповідь мистецтвознавця про художника-графіка В. Леоненка та його творчість.

АДРУГ А. Графічні знаки Василя Леоненка / А. Адруг // Літ. Чернігів. – 2012. – № 4. – С. 108 – 110.

Нотатки з виставки «Світ графіки Василя Леоненка» в Чернігівській ОУНБ ім. В. Г. Короленка (вересень 2012 р.) та репродукції 16-ти екслібрисів.

ВАСИЛИЙ ЛЕОНЕНКО. Екслібриси. – М., 2013. – 48 с. (Международный союз книголюбів. Музей екслібриса).

У ювілейний для художника рік в Московському музеї екслібриса відбулась перша персональна виставка художника. Видання включає перелік 1268-ми екслібрисів (1976-2013 р.р.) та репродукції 87-и.

ЛИНИИ жизни художника Василя Леоненко: (виставка графіки). – Асино. – 2008. – 29 с. (Муниципальное учреждение «Асиновская межпоселенческая централизованная библиотечная система» [Томской области]; Клуб «Экслібрис»).

NESTERENKO P. Vasyl Leonenko / P. Nesterenko // Ex libris. Enciclopedia bio-bibliografica da arte do ex libris contemporaneo. Т. XXVI – 1999. – Р. 87 – 104.

Ім'я художника-графіка В. Леоненка в португальській енциклопедії «Ex libris», фото, біографічна довідка, хронологічний покажчик екслібрисів (1976-1999 р.р.) та 21-а репродукція.

НЕСТЕРЕНКО П. Історія українського екслібриса / П. Нестеренко. – К.: «Темпера», 2010. – 327 с.

С.: 142, 172, 179, 196, 197, 200, 201, 218, 220, 224, 225, 227, 239, 247, 253, 254, 286, 289, 293 – В. Ф. Леоненко.

СВІТ ГРАФІКИ ВАСИЛЯ ЛЕОНЕНКА / упоряд.: Л. М. Поліщук, Л. В. Феофілова. – Чернігів, 2012. – 1 розг. арк.

УКРАЇНСЬКИЙ ЕКСЛІБРИС ХХІ СТОЛІТТЯ // Пам'ятки України. – 2012. – № 9. – С. 40 – 63.

С. 49 – Леоненко В. Ф. – біографічна довідка та 3 екслібриси.

* * *

МІЖРЕСПУБЛІКАНСЬКА виставка екслібриса «У вінок Кобзареві», присвячена 175-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка: Каталог виставки / Добр. т-во любителів кн. УРСР, Держ. музей Т. Г. Шевченка. – Суми: Облполіграфвидав, 1989. – 32 с.: іл.

Репродукції 3-х екслібрисів В. Ф. Леоненка – С. 17.

ШЕВЧЕНКІАНА в екслібрисі: Каталог виставки: До 175-річчя від дня народження Тараса Шевченка / Авт.-упоряд. П. М. Прокопів. – Івано-Франковськ, 1989. – 38 с.: іл.

Репродукції 2-х екслібрисів В. Ф. Леоненка – С. 16.

ШЕВЧЕНКІАНА в екслібрисі: Альбом / Упоряд. і авт. вступ. ст. В. І. Хворост. – Дніпропетровськ: Січ, 1993. – 166 с.: іл.

Вперше надруковане в Україні зібрання екслібрисів Шевченкіани включає 6 репродукцій екслібрисів В. Ф. Леоненка – С. 54 – 56.

ШЕВЧЕНКІАНА ВАСИЛЯ ЛЕОНЕНКА / упоряд. Л. В. Феофілова. – Чернігів, 2002. – 16 с.: іл.

* * *

БАКУМЕНКО В. Ім'я з Енциклопедії «Слова о полку Ігоревім» / В. Бакуменко // Літ. Україна. – 1999. – 25 листоп. – С. 7.

Про рідкісний екслібрис художника В. Ф. Леоненка за мотивами «Плачу Ярославни» у перекладі Т. Г. Шевченка.

ІВАЩЕНКО Б. Шевченкіана Василя Леоненка / Б. Іващенко // Деснян. правда. – 1989. – 5 лют.

КИРИЛИШИН Д. Джерело хисту і натхнення / Д. Кирилишин // Друг читача. – 1991. – 13 берез.

Розповідь інженера-будівельника, колекціонера з м. Харків про Шевченкіану В. Ф. Леоненка.

LUC VAN DEN BRIELE. Hedendaagse exlibriskunst in de Oekrai'ne. Deel 1: Van de voorlopers tot de oudere generatie van vandaag // Graphia. – 1993. – № 118. – P. 170 – 176.

Нотатки про сучасний український екслібрис. Про художника В. Ф. Леоненка та репродукції 4 екслібрисів, 3 з яких – шевченківські.

МАНЖУЛО В. «У дарунок Кобзареві» / В. Манжуло // Чернігів. вісник. – 1989. – 16 берез.

Про виставку книжкових знаків на честь ювілею Т. Г. Шевченка у Вільнюському відділенні товариства книголюбів, де експонувались екслібриси В. Ф. Леоненка.

ОЛІЙНИК О. Джерело натхнення – Кобзар / О. Олійник // Факт. – 1994. – 11 берез.

Про Шевченкіану В. Ф. Леоненка.

СТРУТИНСЬКИЙ В. Рідний мені, білорусу / В. Струтинський // Чернігів. відом. – 1991. – 8. – 14 берез.

ФЕОФІЛОВА Л. В. Екслібриси Василя Леоненка / Л. В. Феофілова // Чернігів. відом. – 2003. – 28 берез. – С. 4.

З серії Шевченкіана.